

USAB | Universitaire Stichting
voor Armoedebestrijding

 Powered by UAntwerp

Colloquium Armoede en Sociale Uitsluiting 2022

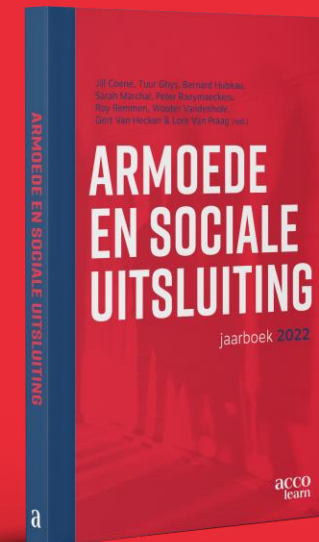
9/12/2022

Welkom

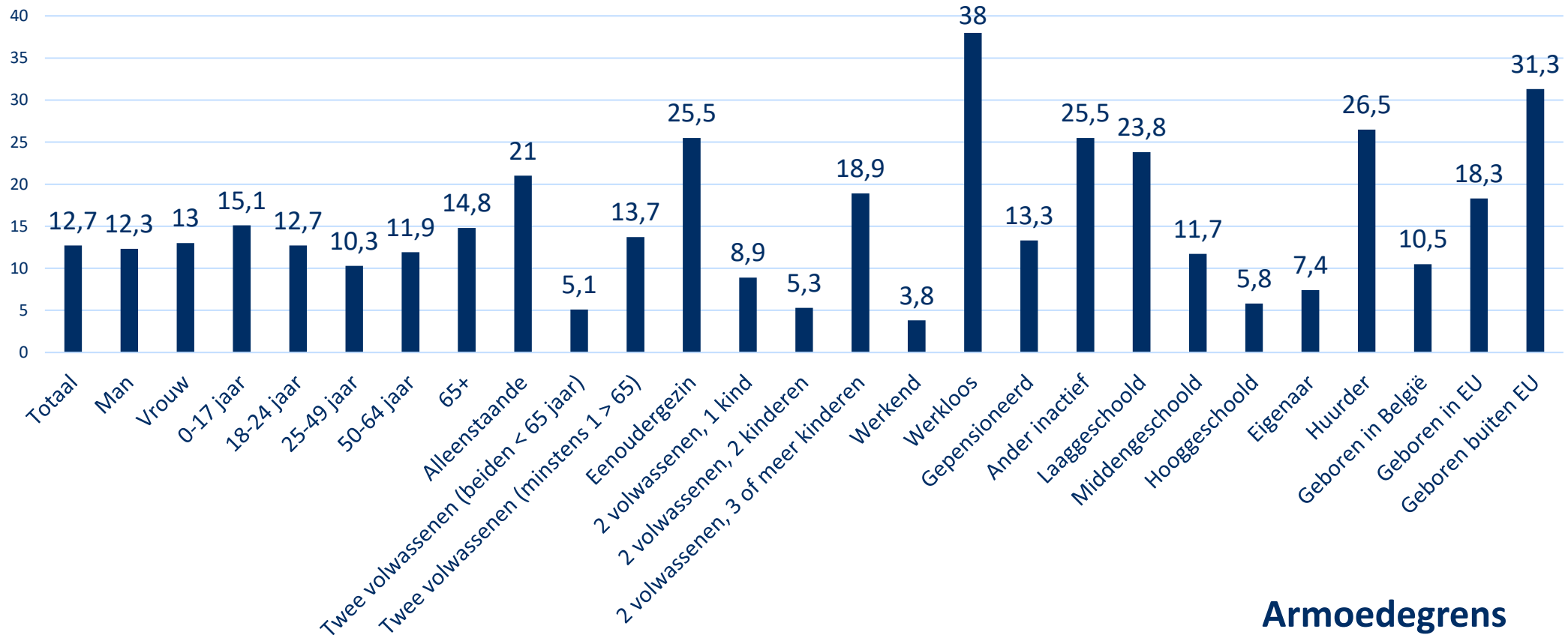
Prof. dr. Filip Lardon, Vicerector Universiteit Antwerpen

Armoede en Sociale Uitsluiting, Jaarboek 2022

Jill Coene, USAB

Armoederisico, België, SILC 2021 (inkomen 2020)

Bron: SILC 2021, Statbel

Armoedegrens

Alleenstaande: € 1.293

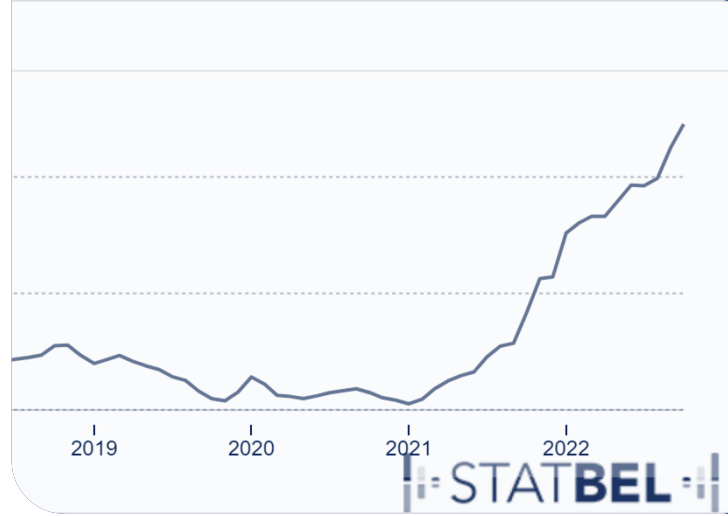
Koppel: € 1.939

Koppel met 2 kinderen: € 2.715

Oorlog Oekraïne

+/- 61.000 tijdelijk beschermden in België

Energiecrisis en inflatie

November 2020: 0,74%
November 2021: 2,44%
Augustus 2022: 9,70%
September 2022: 11,25%
Oktober 2022: 12,27%
November 2022: 10,63%

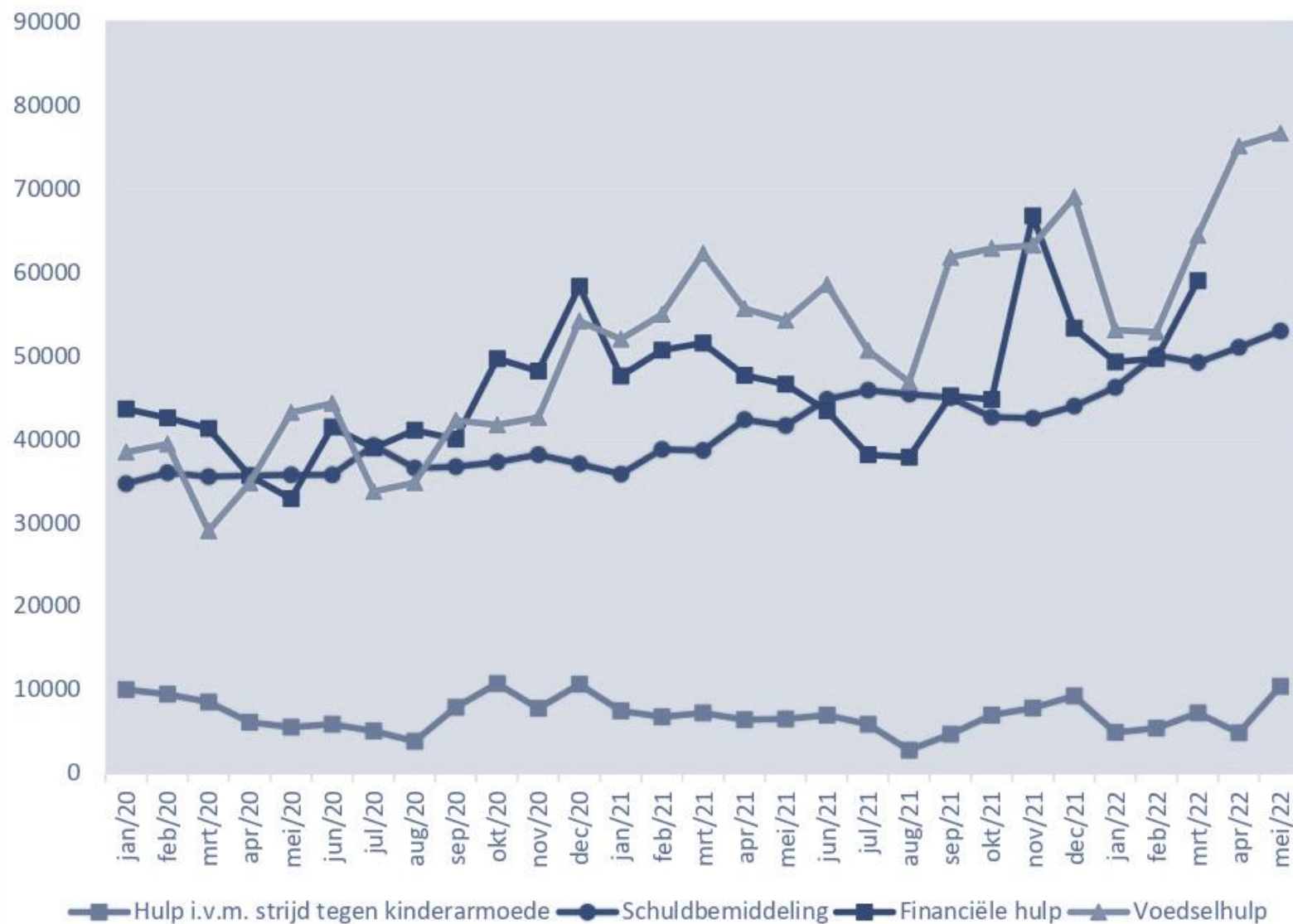
Energie (nov. 2022): 36,07%
Voeding (nov. 2022): 14,48%

Klimaatverandering

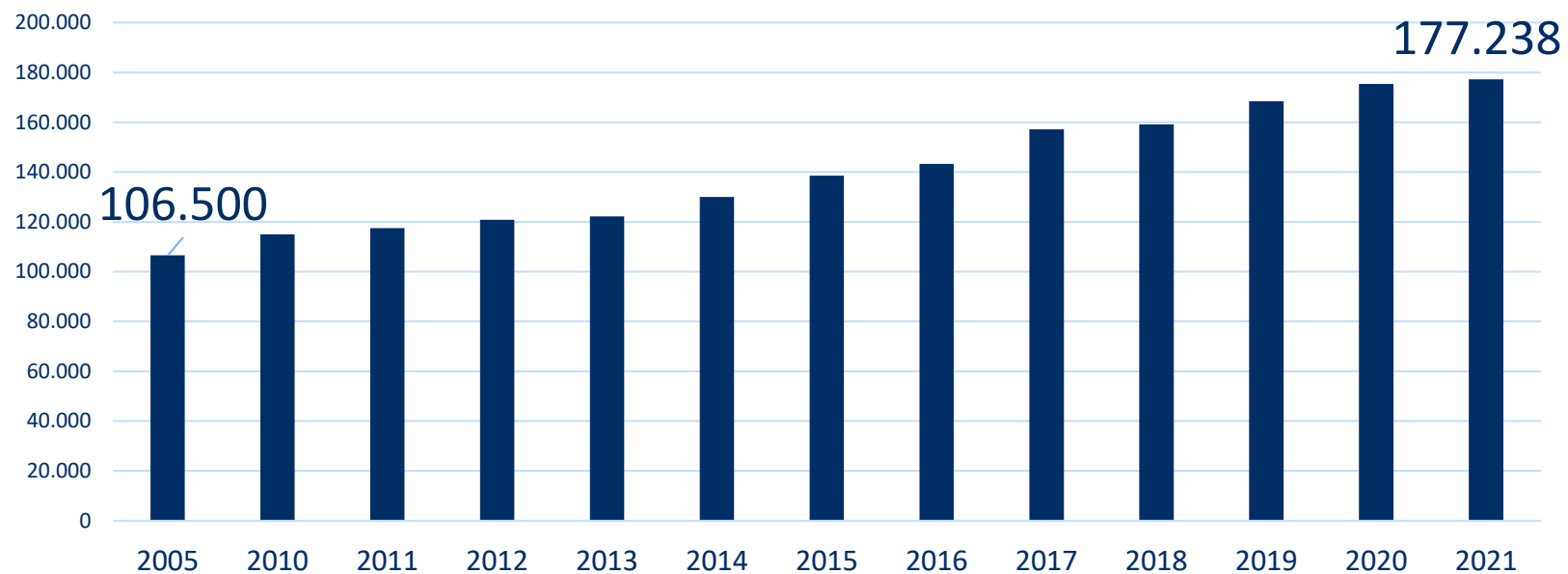
Overstromingen
Droogte
Hittegolven

Andere maatschappelijke hulp- en dienstverlening: specifieke types hulp

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, enquête OCMW's

Aantal begunstigten voedselbanken

Tussen 1 januari 2022
& 30 juni 2022: **+15%**
(+26.800 personen)

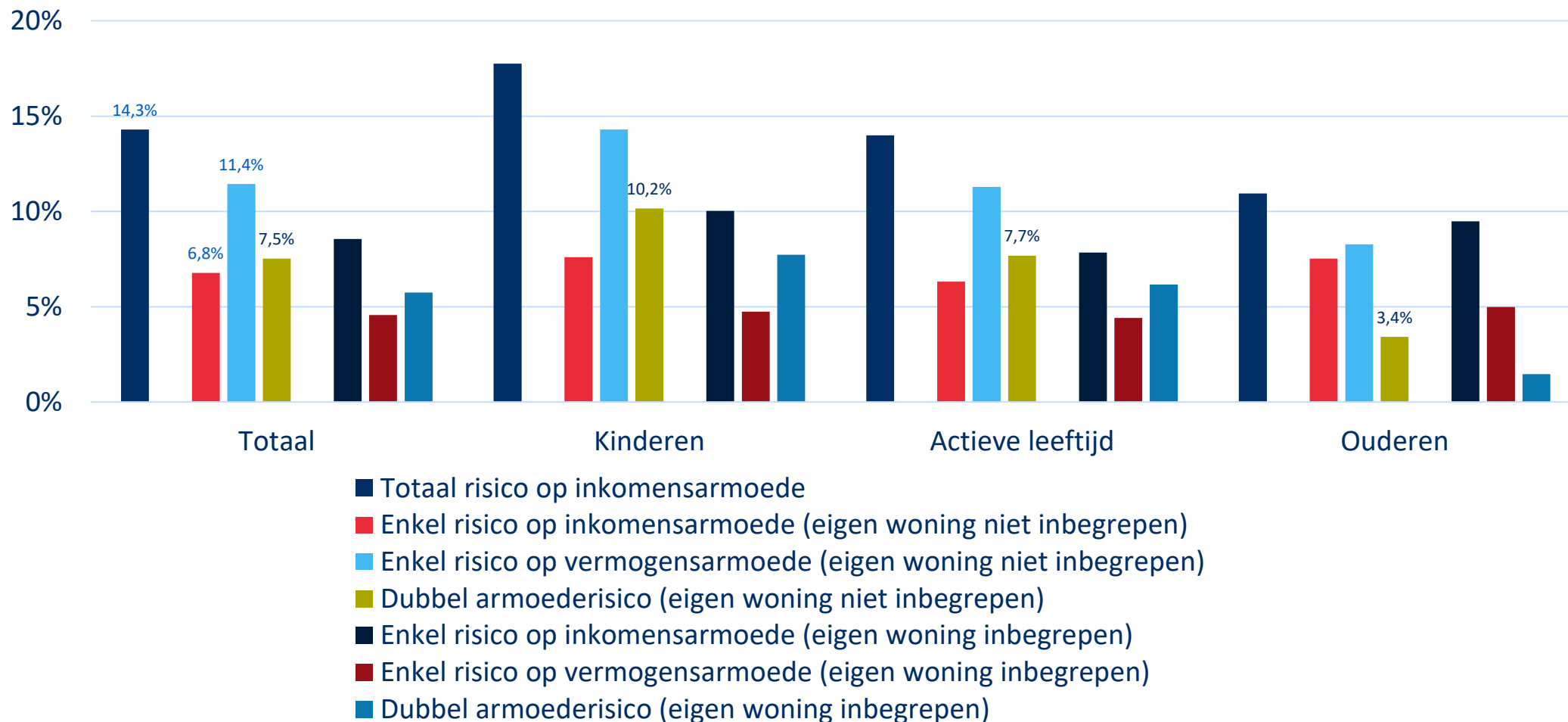
Juni 2022: +- 204.000

Bron: Belgische Federatie Voedselbanken, 2022

Armoederisico: effect van vermogens & schulden (Kuypers & Marx)

- Klassieke armoederisico (< 60% mediaan equivalent beschikbaar inkomen) houdt geen rekening met
 - Vermogen (bv. spaargeld, aandelen, obligaties, waardevolle voorwerpen, voertuigen, ...)
 - Schulden (bv. hypotheekleningen, andere leningen, openstaand bedrag op kredietkaart, saldo onder nul op zichtrekening, ...)
- Wijzigen de armoedecijfers als we deze in beeld brengen?

Armoederisico: effect van vermogens & schulden (Kuypers & Marx)

Noot: 'enkel risico op inkomensarmoede' + 'dubbel armoederisico' = totaal risico op inkomensarmoede
Bron: Kuypers & Marx, o.b.v. HFCS wave 2 en EUROMOD

Non-take-up van rechten (Goedemé, Janssens, Bolland e.a.)

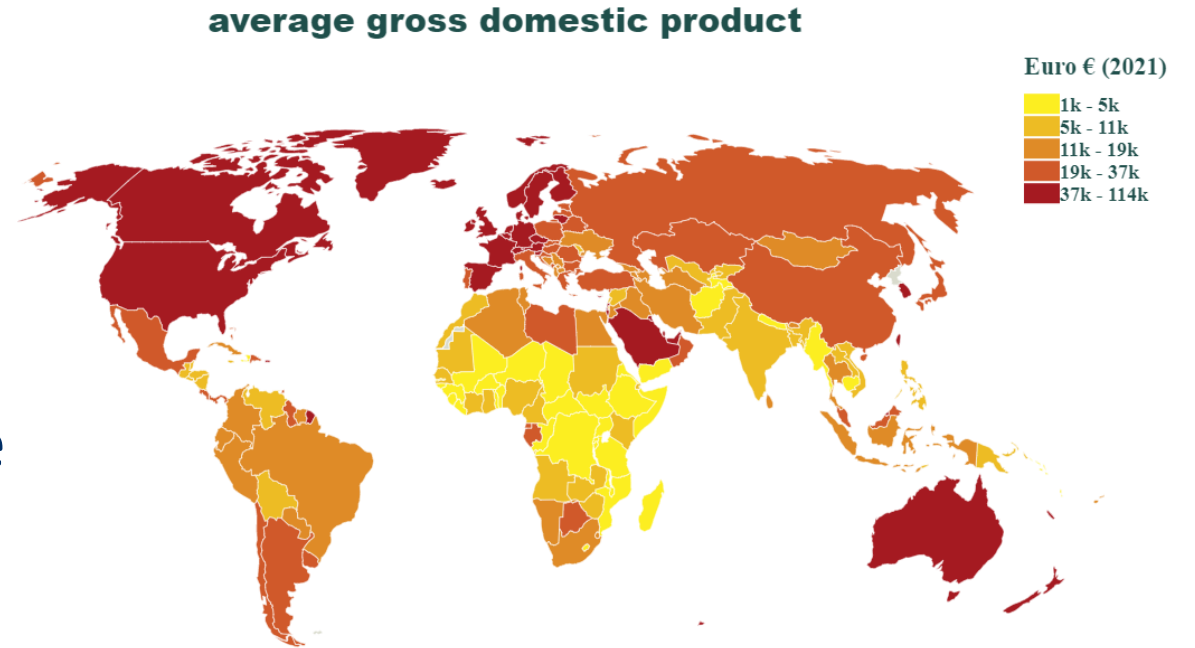
- Bevolking met laag belastbaar inkomen tussen 18 en 64 jaar en hun kinderen, schattingen 2019
 - TAKE survey (interview met 1.900 huishoudens, bevraagd in 2019-2020)
 - Administratieve gegevens belastingregister en sociale zekerheidsinstellingen

Non-take-up van rechten (Goedemé, Janssens, Bolland e.a.)

- ✘ Leefloon: 37% à 51%
- ✘ Verhoogde tegemoetkoming gezondheidszorg: 39% à 51%
- ✘ Verwarmingstoelage: 78% à 94%

Armoede en ongelijkheid vanuit mondiale context

- Armoede in België mee bepaald door mondiale factoren
- Westerse landen hebben historische impact op ongelijkheid rest van de wereld, ook vandaag!

Graph provided by www.wid.world

Vlaams Belang-voorzitter Tom Van Grieken/Vooruit-voorzitter Conner Rousseau. © Photo News/Pieter-Jan Vanstockstraeten

DE GROTE PEILING. Een kwart van de Vlamingen stemt voor Vlaams Belang, Conner Rousseau wordt de populairste politicus van Vlaanderen

Associated Press. All rights reserved

Al ruim 5.000 vluchtelingen en migranten omgekomen op weg naar Europa sinds vorig jaar

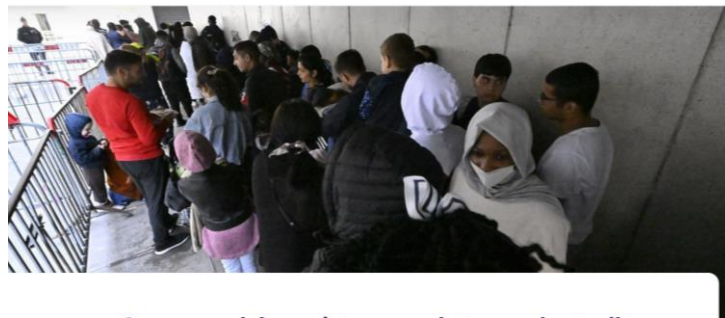
PODCAST - Illegale teruggrijvingen van migranten op de Balkan: "Als ik je hier nog één keer zie, schiet ik je dood"

Migratie ...

21. The Associated Press. All rights reserved

600 migranten gered uit twee vrachtwagens in Mexico

Opvangcrisis raakt maar niet opgelost: dit jaar komen we aan 100.000 mensen die onderdak nodig hebben

125 asielzoekers, onder wie gezinnen, krijgen geen opvang: "Vluchtelingenwerk springt bij als noodoplossing"

Religieus en levensbeschouwelijk geïnspireerde solidariteitsinitiatieven (Van Dam, Maes, e.a.)

- Sporadische materiële hulp, maar ook structureel
- Opvang mensen zonder papieren, vluchtelingen, daklozen, ...
- Laagdrempelig, nabij, informeel
- Initiatieven in de 'schaduw'
- Onbekend terrein

Migratie en armoede

- Hoge armoederisico's
 - Geboren in België: 10,5%
 - Geboren in EU27: 18,3%
 - Geboren buiten EU27: 31,3%
- Onderwijs, arbeidsmarkt, discriminatie, ...
- Zie Jaarboek armoede en sociale uitsluiting 2011

Grenzen aan migratie? (van Osch & Cleton)

- Mensen zonder wettig verblijf?
 - Accepteren en tolereren (humanitaire of economische redenen)
 - Regulariseren (*9ter*, *9bis*)
 - Territoriale (detentie en deportatie) of sociale uitsluiting (publieke diensten)
- Tweedeling ‘legale’ en ‘illegale’ verblijfsstatus **niet zo zwart-wit**
 - Overheid zelf geeft vorm aan dualiteit (bv. *9bis*)
 - Migranten zonder wettig verblijf (“acts of citizenship”)

Grenzen aan migratie? (Quené)

- Verblijfsrecht in veel gevallen afhankelijk van **bestaansmiddelenvereisten** (o.a. Unieburgersrichtlijn & Gezinsherenigingsrichtlijn)
- België: restrictieve toepassing
- Strengere invulling voor derdelanders dan voor mobiele EU-burgers
 - Hoogte vereiste middelen
 - Aard en regelmatigheid middelen
 - Herkomst middelen

Casestudie: intra-Europese migratie Gent (Debruyne)

- Uitbreiding EU 2004 & 2007 => instroom Oost-Europeanen
- Domicilie – Werk

Structurele dak- en thuisloosheid

Casestudie: intra-Europese migratie Gent (Debruyne)

- **Conflict** als motor voor verandering
- Experimentele woongerichte projecten
 - Instapwonen, opvang in leegstaande panden, containerwoningen, ...
 - Housing-first / Housing-led
- Gericht op integratie en duurzaam verblijfstatuut
- Maar grenzen aan deze aanpak

Lokale netwerken integratiebeleid (Diels, Oosterlynck, Hondeghe & Fierascu)

- **Regierol** steden en gemeenten voor integratie migranten
- Sociale netwerkanalyse
 - Antwerpen, Gent, Leuven, Mechelen
- Organisaties werken in grote mate samen en werken integraal
- Zelforganisaties meer in periferie netwerk

Migratie, integratie, sociale ongelijkheden en uitsluiting

Lore Van Praag, Erasmus Universiteit Rotterdam

Internationale solidariteit: van liefdadig naar rechtvaardig

Els Hertogen, directeur 11.11.11

Pauze

Panelgesprek

- Gert Eyckmans (VVH)
- Stefan Goemaere (SAAMO)
- Juan Carlos Sanchez (SocialEnergie)
- Roel Vermeiren (VEKA)

- **Moderator:** prof. dr. Roy Remmen

Slotwoord

Hanne Van Regemortel, Netwerk tegen Armoede

Bernice Van Dijck, Filet Divers

Marie Sandra, Filet Divers